

Temanotat

Sikkerhetssituasjonen i Sentral-Irak - 2011 og 2012

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2012

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Irak: Sikkerhetssituasjonen i Sentral-Irak - 2011 og 2012**

SUMMARY

The level of violence in the six central provinces of Iraq has been greatly reduced during the past year and a half. The number of attacks was reduced in half between 2010 and 2011, and we see the same trend so far this year if we compare to the same period in 2011.

The number of deaths has decreased by 19 percent from 2010 to 2011. This year however, we see higher death rates than the first five months of last year.

Ninewa stands out as the province with the highest increase in the death toll the first five months of this year compared to the same period last year. Kirkuk and Diyala are also seeing a negative development.

SAMMENDRAG

Voldsnivået har sunket betraktelig i Sentral-Iraks seks provinser i løpet av det siste halvannet året. Antall angrep ble nær halvert mellom 2010 og 2011, og vi ser samme trend i dette årets fem første måneder dersom en sammenligner med samme periode i fjor.

I forhold til antall drepte er reduksjonen fra 2010 til 2011 på 19 prosent, men utviklingen så langt i år viser høyere drapstall enn samme periode i fjor.

Ninewa provins utpeker seg som den provinsen med størst økning i antall drepte sammenlignet med samme periode i fjor. Også Kirkuk og Diyala har hatt en negativ utvikling.

INNHold

1. Innledning	6
2. Generelt om sikkerhetssituasjonen i Sentral-Irak	7
3. Bagdad	10
3.1 Type angrep	11
3.2 Utsatte grupper	11
3.3 Aktive militante grupper.....	13
3.4 Myndighetstiltak for å redusere volden	14
4. Ninewa	15
4.1 Type angrep	16
4.2 Utsatte grupper	16
4.3 Aktive militante grupper.....	17
4.4 Myndighetstiltak for å redusere volden	17
5. Kirkuk	18
5.1 Type angrep	19
5.2 Utsatte grupper	19
5.3 Aktive militante grupper.....	20
5.4 Myndighetstiltak for å redusere volden	20
6. Diyala	21
6.1 Type angrep	22
6.2 Utsatte grupper	23
6.3 Aktive militante grupper.....	23
6.4 Myndighetstiltak for å redusere volden	23
7. Salah al-Din	24
7.1 Type angrep	26
7.2 Utsatte grupper	26
7.3 Operative væpnede grupper.....	26
7.4 Myndighetstiltak for å redusere volden	26
8. Anbar	26
8.1 Type angrep	28
8.2 Utsatte grupper	28
8.3 Operative væpnede grupper.....	28

8.4	Myndighetstiltak for å redusere volden	28
9.	Referanser	30

1. INNLEDNING

Dette notatet vil redegjøre for sikkerhetssituasjonen i de seks provinsene i Sentral-Irak per mai 2012. Etter en generell statusvurdering, vil hver provins behandles for seg.

Notatet er det andre av fem notater som omhandler sikkerhetsmessige og humanitære forhold i Irak. Det første gir en generell oversikt over forholdene i hele landet, mens det tredje dekker humanitære forhold i Sentral-Irak. De to siste vil dekke både sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i henholdsvis Kurdistanregionen i Irak og Sør-Irak.

Som beskrevet i det første notatet har volden gått betraktelig ned i Irak i løpet av 2011 sammenlignet med året før. Reduksjonen var størst i Sentral-Irak selv om dette fortsatt er den mest voldsutsatte regionen. De politiske og sikkerhetsmessige forholdene endret seg imidlertid til det verre umiddelbart etter at de siste amerikanske troppene forlot Irak den 18. desember. Det er kaotiske tilstander i irakisk politikk, og voldsnivået, målt i antall drepte, var høyere i de fem første månedene av 2012 enn tilsvarende periode i 2011.

Maliki har i lengre tid tatt skritt for å sentralisere makten i Irak, og sunnidominerte provinser i Sentral-Irak reagerer på denne utviklingen. De har svart med å ta til orde for å organisere egne provinser som autonome regioner (Noori 2011).

Det fryktes at det politiske kaoset vil føre til økt sekterisk vold. Situasjonen i Syria bidrar til å forsterke denne frykten. Væpnede grupper både på sunni- og shiamuslimsk side er fortsatt operative, og spesielt de førstnevnte har som mål å vise at Maliki ikke har kontroll og er styringsudyktig.

Som en del av vurderingen rundt sikkerhetssituasjonen, vil notatet belyse hva som særpreger hver provins i forhold til hvem som er mest utsatt og hva slags type vold som gjør seg mest gjeldende. I den grad det er mulig, vil notatet redegjøre for hvilke væpnede grupper som opererer hvor.

Notatet bygger på informasjon fra åpne kilder og fra lokale og internasjonale organisasjoner Landinfo møtte i Bagdad i april i år. Noen av kildene er anonymisert etter ønske fra dem.

Det finnes ingen fullstendig pålitelig kriminalstatistikk i Irak, men det finnes aktører som systematisk samler inn rapporterte angrep og drap fra et utall kilder. Antall sikkerhetshendelser og drap som det vil refereres til i dette notatet er hovedsakelig hentet fra databasen til Inter-Agency Information and Analysis Unit (IAU 2012). IAU består av en rekke FN-organisasjoner og andre internasjonale hjelpeorganisasjoner. En sikkerhetshendelse refererer til voldsaksjoner der utfallet varierer fra ingen til flere drepte.

Iraq Body Count er en annen viktig kilde til å måle antall drepte i Irak. Til forskjell fra IAUs database, registrerer IBC kun hendelser der personer blir drept. En sammenligning mellom IBC og IAUs database viser tilnærmet like tall, hvilket gjør disse kildene mer troverdige enn myndighetenes egne tall som er langt lavere.

2. GENERELT OM SIKERHETSSITUASJONEN I SENTRAL-IRAK

Antall sikkerhetshendelser i Sentral-Irak ble nær halvert i 2011 sammenlignet med 2010. For provinsene Ninewa, Kirkuk, Diyala, Salah al-Din og Anbar var nedgangen totalt sett på 52 prosent; fra 5239 voldshendelser i 2010 til 2525 året etter. I Bagdad var nedgangen på 44 prosent; fra 3016 rapporterte hendelser i 2010 mot 1693 i 2011. For landet som helhet var nedgangen på 49 prosent (Tabell 1).¹

Tabell 1. Antall angrep per provins i 2010 og 2011

	2010	2011	Differanse	% endring
Ninewa	1667	715	-952	-57
Kirkuk	687	410	-277	-40
Diyala	1156	534	-622	-54
Salah al-Din	962	466	-496	-52
Anbar	767	400	-367	-48
Bagdad	3016	1693	-1323	-44
Tot	8255	4218	-4037	-49

Kilde IAU 2012

I denne perioden har myndighetene arrestert opp mot et par tusen politiske aktivister som beskyldes for å ha deltatt i regimekritiske aktiviteter innenfor Ba'th-partiet (Nahida al-Daini, parlamentsmedlem fra Iraqiya-alliansen, intervju i Bagdad april 2012; HRW 2012b). Likeledes er flere hundre personer arrestert pga. mistanke om terrorvirksomhet.

Reduksjonen i antall drepte er også betydelig i denne regionen om enn ikke like stor som nedgangen i antall voldshendelser. De sentralirakiske provinsene, unntatt Bagdad, hadde 12 prosent nedgang i antall drepte i 2011 i forhold til 2010, mens nedgangen var på 29 prosent i Bagdad (Tabell 2). For landet som helhet var reduksjonen på 19 prosent. Totalt 3450 mennesker ble registrert drept i 2011 i disse seks sentral-irakiske provinsene.

---

¹ De eksakte tallene på antall angrep og drepte per provins kan variere noe fra det første temanotatet i denne serien. Dette skyldes at IAUs database har blitt oppdatert siden det første notatet ble skrevet. Det er snakk om små endringer.

Tabell 2. Antall drepte per provins i 2010 og 2011

	2010	2011	Differanse	% endring
Sulaymaniya	10	63	53	530
Ninewa	971	610	-361	-37
Kirkuk	295	280	-15	-5
Diyala	566	452	-114	-20
Salah al-Din	375	373	-2	-1
Anbar	286	434	148	52
Bagdad	1755	1238	-517	-29
Totalt	4258	3450	-808	-19

Kilde IAU 2012

I løpet av de fem første månedene i 2012 har det blitt drept 140 flere enn i tilsvarende periode i fjor, en økning på 12 prosent (Tabell 3). Tapstallene var spesielt høye i januar. De fire neste månedene var mer eller mindre på nivå med situasjonen i tilsvarende måneder i fjor. Totalt har rundt 1350 mennesker mistet livet i de seks sentralirakiske provinsene i denne perioden mot 1200 i samme periode i fjor (Tabell 3).

Tabell 3. Antall drepte per måned (januar – mai) i Sentral-Irak i 2011 og 2012

	2011	2012	Differanse	% endring
Januar	233	367	134	58
Februar	238	205	-33	-14
Mars	229	242	13	6
April	252	286	34	13
Mai	261	253	-8	-3
Totalt	1213	1353	140	12

Kilde: IAU 2012

Det er Ninewa provins som har hatt størst økning i antall drepte så langt i år sammenlignet med samme periode i fjor. Også Kirkuk og Diyala har hatt en negativ utvikling. I Salah al-Din og Bagdad har det derimot vært en merkbar reduksjon i antall drepte på henholdsvis 43 og 37 prosent. Anbar har også færre drepte i denne perioden sammenlignet med i fjor.

Tabell 4. Antall drepte per provins (januar – mai) i Sentral-Irak i 2011 og 2012

Provins	2011	2012	Differanse	% endring
Ninewa	192	354	162	84
Kirkuk	80	139	59	74
Salah al-Din	204	161	-43	-21
Diyala	150	167	17	11
Bagdad	434	397	-37	-9
Anbar	153	135	-18	-12
Totalt	1213	1353	140	12

Kilde IAU 2012

Det har forekommet flere koordinerte angrep i det sentrale Irak i år. Den 23. februar ble om lag 80 mennesker drept i om lag 30 angrep. Den 20. mars, bare en uke før toppmøtet i Den arabiske liga åpnet i Bagdad, ble om lag 70 mennesker drept i mer enn 20 bombeangrep (IBC 2012; Drake 2012b). Den 19. april ble 48 mennesker drept i 24 angrep spredt rundt i det sentrale Irak (IBC 2012). Det er hovedsakelig de sentral-irakiske provinsene som rammes i disse koordinerte angrepene, selv om også byene Hilla og Kerbala i sør har blitt rammet.

Totalt sett har likevel antall angrep blitt nær halvert i løpet av årets fem første måneder sammenlignet med samme periode i fjor (Tabell 5). Nedgangen har vært aller størst i Bagdad. Det er kun Diyala provins som har hatt en økning

Tabell 5. Antall angrep per måned (januar – mai) i Sentral-Irak i 2011 og 2012

Provins	2011	2012	Differanse	% endring
Ninewa	302	214	-88	-29
Kirkuk	179	170	-9	-5
Salah al-Din	221	177	-44	-20
Diyala	194	250	56	29
Bagdad	917	166	-751	-82
Anbar	206	106	-100	-49
Totalt	2019	1083	-936	-46

Kilde: IAU 2012

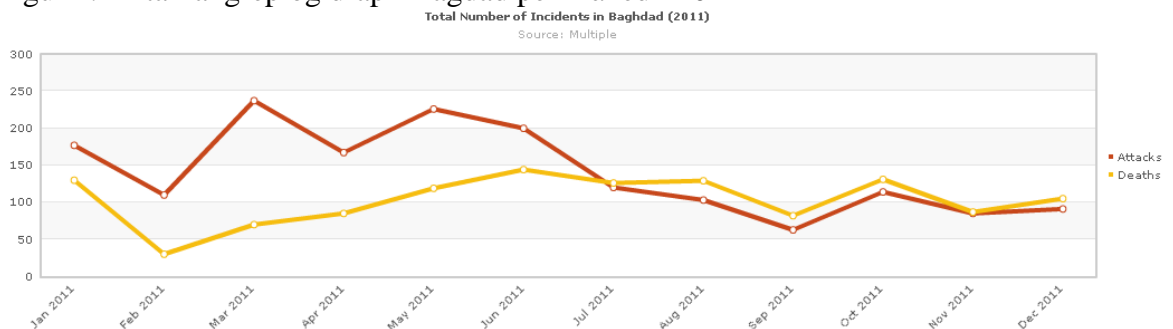
3. BAGDAD

Bagdad er fortsatt den provinsen med flest voldshendelser per år, og den prosentvise reduksjonen har vært noe mindre her enn i andre sentralirakiske provinser, med unntak av Kirkuk. IAU (2012) registrerte totalt 1693 sikkerhetshendelser i 2011, en reduksjon på 44 prosent fra året før, og 1238 drepte, en nedgang på 29 prosent.

I forhold til innbyggertall er Bagdad ikke blant de mest voldsutsatte provinsene. I løpet av 2011 ble 17 av 100 000 personer drept mot 40 i Diyala, den provinsen i landet der folk er mest utsatt for angrep og drap (Landinfo 2012). Bagdad var i 2011 den femte mest voldelige provinsen målt i forhold til antall angrep per innbygger og den sjette i forhold til antall drepte. Dette er på nivå med Ninewa provins.

Byen har vært gjenstand for flere koordinerte angrep i 2011 som har medført store tapstall. Angrepene har vært spredt utover året og utover byen. De har først og fremst rammet sivile. Intensiteten i antall angrep avtok noe i andre halvdel av året, men tapstallene ble ikke tilsvarende redusert (Figur 1).

Figur 1. Antall angrep og drap i Bagdad per måned i 2011

Kilde IAU 2012

Mange av angrepene har funnet sted i shiamuslimske boligområder. Ifølge en nyhetsartikkel i Los Angeles Times (Salman & Zavis 2012) har sunnimuslimer begynt å flykte fra shiadominerte boligområder i Bagdad pga. frykt for gjengjeldelse mot angrepene rettet mot shiaer i byen.

Som landets hovedstad og maktsentrum utspiller mye av den politiske volden seg nettopp her. Mange mistenker sentralt plasserte aktører i lokale eller sentrale myndigheter for å stå bak eller på annen måte støtte voldshendelser. For eksempel ble nestlederen i Bagdad provinsråd, Riyadh Al Adhath fra Iraqi Islamic Party som inngår i Iraqiya-blokken, arrestert 18. januar pga. mistanke om å ha gitt ordre og finansiell støtte til opprørsgrupper (The National 2012). Den mest alvorlige anklagen er rettet mot visepresident Hashimi. Han er tiltalt for å gjennom en årrekke ha stått bak flere drap på shiamuslimske pilegrimer, politiske motstandere, høytstående embetsmenn og dommere (AP 2012b).

I løpet av de fem første månedene i 2012 er 397 personer registrert drept i Bagdad (Tabell 4). Dette er en nedgang på 9 prosent i forhold til tilsvarende periode i fjor. I denne perioden har byen blitt rammet av flere store angrep som bl.a. har rammet tilfeldige sivile på et marked, politiakademiet i Bagdad og shiamuslimske helligdommer (Juhi 2012; IBC 2012; Al-Murshidi 2012).

Tabell 6. Antall drepte per måned (januar – mai) i Bagdad i 2011 og 2012.

Bagdad	2011	2012	Differanse	% endring
januar	130	124	-6	-5
februar	30	70	40	133
mars	70	35	-35	-50
april	85	72	-13	-15
mai	119	96	-23	-19
Tot	434	397	-37	-9

Kilde: IAU 2012

3.1 TYPE ANGREP

Som for landet som helhet, ble hjemmelagde eksplosiver (IED) brukt i de fleste angrep i Bagdad i 2011 (66 prosent). Skytevåpen ble brukt i 18 prosent av de registrerte angrepene. Rakettangrep forekommer ikke like ofte.

Foruten koordinerte bombeangrep, har byen i løpet av det siste året også blitt rammet av mer spredte eksplosjoner og veibomber, samt av målrettede attentater.

Bagdad preges også av økonomisk motivert vold, som ran og kidnapping. Den 8. februar i år ble for eksempel seks hus ranet for gull og penger av bevæpnede menn (UNAMI 2012b), og 12. mars ble flere gullsmedsbutikker i Shaab-distriktet i Øst-Bagdad bombet og ranet (NINA 2012a).

Ifølge den arabiske nyhetstjenesten Al-Shabah Al-Jadeed (2012) er ran og kidnappinger av barn for økonomisk vinnings skyld et økende problem i Bagdad. Det hevdes videre at det er organiserte kriminelle miljø som står bak disse ugjerningene, og at de også er involvert i organhandel og menneskehandel av kvinner og barn. Det hender gjerningsmennene i denne typen kriminalitet benytter seg av politiets uniformer og biler. Økonomisk vinningskriminalitet er også en metode for å finansiere AQIs og andre væpnede gruppers aktivitet.

3.2 UTSATTE GRUPPER

Politi, soldater, etterretningsoffiserer, politikere, departementsansatte, dommere, og shiamuslimske pilegrimer er de mest utsatte gruppene i Bagdad, foruten vanlige sivile som rammes mer tilfeldig. Personer som har jobbet for utenlandske styrker eller organisasjoner, inkludert USF og FN, regnes fortsatt som en utsatt gruppe, og det har forekommet enkelte angrep mot denne gruppen i 2011 og 2012 (UNHCR 2012, s. 16-17).

Journalister og mediaansatte er en utsatt gruppe over store deler av landet. Siden det meste av pressen er eid av politiske partier, religiøse grupper eller myndighetene, blir journalistene ofte tatt til inntekt for den gruppen de jobber for, og dermed blir de offer for vold fra politiske eller religiøse motstandere (UNHCR 2012, s. 21). Andre kan ha blitt angrepet pga. deres undersøkende journalistikk som kan ha satt et negativt søkelys på innflytelsesrike personer.

Blant de drepte i 2011 var 171 politi og 111 soldater, henholdsvis 14 og 9 prosent av alle som ble registrert i IAUs database (IAU 2012). Medlemmer av borgervernmilitsen Shawa rammes også av målrettede attentat og bombeangrep, og i 2011 utgjorde de 4 prosent av de drepte (IAU 2012). Familiemedlemmer til utsatte personer rammes også i de tilfellene angrepene skjer i hjemmet eller ved en bilbombe. Totalt sett er det flest sivile som blir drept (67 prosent), og de fleste bombeangrepene skjer i shiadominerte områder av byen.

Gullsmeder og deres ansatte kan også sies å være risikoutsatt. Det samme er homofile og ungdom med en utpreget vestlig klesstil (HRW 2012a).

I løpet av mars måned ble en ny gruppe mennesker utsatt for voldelige angrep. Minst 14 ungdommer med såkalt "emo-utseende" skal ha blitt steinet til døde ifølge helsemyndighetene i Bagdad (Mail online 2012). Såkalte emo'er kjennetegnes av sin særpregede klesdrakt og hårfrisyrer som er i strid med kulturelle normer i Irak. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til hvor mange som faktisk har blitt drept da det er mangel på dokumentasjon. Ifølge en internasjonal organisasjon Landinfo traff i Bagdad i april, er det antatt at religiøse grupperinger med myndighetsinnflytelse står bak disse angrepene. Dette lar seg imidlertid ikke dokumentere, men påstanden kan ses i sammenheng med at Iraks moralpoliti på Innenriksdepartementets hjemmeside har fordømt emo-fenomenet for det de kaller satandyrkelse og erklært sin intensjon om å eliminere trenden (Mail online 2012).

Minoriteter lever stadig i frykt for angrep og tar sine forholdsregler. Det ble ikke rapportert om større angrep rettet mot minoritetsgrupper i løpet av 2011 og de første fem månedene av 2012, men forretninger drevet av minoriteter, som alkoholutsalg og gullsmedforretninger, har blitt angrepet (Dunlop 2011a; Leland 2011; Aswat al-Iraq 2011d).

Arabiske sunnimuslimer har blitt en marginalisert gruppe i Irak. Dette har gjort det vanskelig for dem å oppnå, eller beholde, viktige posisjoner i samfunnet. Samtidig slår sunnimilitante grupper kraftig tilbake med svært brutale væpnede aksjoner. På tross av at den sunnidominerte Iraqiya-alliansen vant valget i 2010, fikk de ikke dannet noen egen regjering. Alliansen fikk imidlertid posisjoner i Nouri al-Malikis regjering, men selv to år etter valget har de ikke fått de ministerpostene som var lovet dem. I løpet av høsten 2011 ble rundt 1500 personer med antatte Ba'ath-sympatier arrestert, angivelig etter ordre fra statsministeren (HRW 2012b). Ifølge Nahida Al-Daini, et parlamentsmedlem fra Iraqiya-alliansen som Landinfo traff i Bagdad i april i år, var mange av de arresterte politisk uavhengige. De resterende hadde bakgrunn fra hæren eller Ba'ath-partiet, og flere av dem var pensjonister. Mange ble holdt i arrest utenfor rettssystemet og uten at familiene fikk informasjon om hvor de satt (HRW 2012b). De fleste er nå løslatt, men fortsatt skal mellom 100-200 av disse sitte fengslet (Nahida Al-Daini, intervju i Bagdad april 2012; Internasjonal organisasjon, intervju i Bagdad april 2012). Flere har rapportert til Human Rights Watch at de ble tvunget til å signere tilståelser og taushetserklæringer om arrestasjonen før løslatelse (HRW 2012b). Arrestasjonene rammet i størst grad sunnimuslimer og må ses i sammenheng med den pågående politiske maktkampen mellom sunnier og shiaer. Det er en gjengs oppfatning blant sunnier at motivet for arrestasjonene er å svekke regimets politiske motstandere (U.S. Department of State 2012).

I henhold til det amerikanske UD's menneskerettighetsrapport for 2012 (U.S. Department of State 2012), er palestinere, ahwazis (iranske arabere bosatt i Sør-Irak), og syriske arabere i Bagdad og Mosul fortsatt sporadisk utsatt for angrep fra sekteriske grupper, ekstremister og kriminelle.

Den palestinske ambassadøren i Bagdad, Dalel Al Qasoos, meddelte Landinfo i et møte i april at situasjonen for palestinere er vanskelig. Mange blir ifølge ambassadøren utsatt for hjemmebesøk av sikkerhetspolitiet, uvilkårlege arrestasjoner og trakassering på sjekkpunkter i byen. Al Qasoos viste til at kun én palestinere, av 40 innsatte, ble løslatt i 2011.² Han var beskyldt for terrorisme og drap, men ble løslatt etter to år. Han måtte betale en stor pengesum for å slippe ut. Hadi Azis, en dommer Landinfo møtte i Bagdad i april, kunne bekrefte at personer som blir frikjent i retten av og til møter et betalingskrav på opp mot 40 000 USD før løslatelse. Dette, mente dommeren, beror på korrupsjon i fengselsvesenet og har ingen ting med rettsvesenet å gjøre.

3.3 AKTIVE MILITANTE GRUPPER

ISI har tatt på seg ansvaret for enkelte koordinerte bombeangrep i Bagdad, inkludert de som inntraff den 22. desember i fjor og den 19. februar i år (Raheem 2012; Al-Murshidi 2012). Ellers er det sjelden man vet hvem som står bak hvert angrep. På grunn av de betydelige politiske motsetningene mellom de ledende politiske partiene, må mange av angrepene og attentatene sees i lys av politiske motiver. Høytstående politikere har egne væpnede livvakter, og enkelte av disse mistenkes for å stå bak bombeangrep og attentat mot politiske motstandere.

AQI og ISI utøver et press på borgervernmilitsen til å opphøre samarbeidet med styresmaktene og heller gå over til opprørernes side.

AQIs fremste mål er sikkerhetsstyrkene, politiske mål og gullsmidbutikker, sistnevnte for å finansiere deres virksomhet. Motivene for angrep er altså en kombinasjon av politikk og økonomisk gevinst.

I henhold til høytrangerte embedtsmenn i Forsvarsdepartementet, som Landinfo møtte i Bagdad i april i år, er det meste av volden i Bagdad og Irak i dag målrettet og politisk motivert og i mindre grad tilfeldig og terrorbasert. Embetsmennene var av den oppfatning at AQI er langt mindre aktive enn andre væpnede aktører og grupper, uten å nevne disse ved navn.

Ansar al-Islam, en sunnimuslimsk væpnet gruppe som hovedsakelig opererer i det nordvestlige Irak, inkludert de kurdiske områdene, har også stått bak noen av angrepene mot soldater og andre myndighetspersoner i Bagdad i løpet av 2011 (Australian National Security 2012).

Naqshbandi, eller *Jaysh Rajal al-Tariqah al-Naqshbandia* (JRTN) som gruppen egentlig heter, skal også være aktiv i Bagdad. Gruppens hovedmål har vært amerikanske styrker, men de jobber også for regimeendring og tilbakeføring av makt

---

² Den palestinske ambassadøren har hatt møte med statsminister Maliki i håp om å få løslatt alle palestinere som sitter fengslet uten dom. Statsministeren skal ha lovet å se på saken samtidig som han minnet ambassadøren på at palestinere har deltatt i motstandskrigen etter 2003. Det kan derfor være grunn til å tro at mange av de palestinerne som sitter fengslet er arresterte som følge av mistanke om terrorvirksomhet. Ifølge en internasjonal organisasjon (b) i Bagdad (intervju april 2012), er palestinere fengslet for kriminell virksomhet.

til sunniene (Stanford University 2012). For ikke å undergrave prinsippet om ikke å angripe irakiske sivile, har det blitt hevdet at Naqshbandi leier inn andre grupper til å utføre målrettede drap (Knights 2011). Dette gjelder sannsynligvis for alle provinsene gruppen opererer i.

Shiamilitserne har stått bak angrep mot amerikanske styrker i 2011, men har signalisert nedtrapping av volden ved amerikansk tilbaketrekning. Hvorvidt det er shiamilitser som utfører vold og drap mot såkalte emo'er i Bagdad, er ikke bekreftet, men i henhold til nyhetsrapporteringer så er det høyst sannsynlig shiamuslimske islamister som står bak.

I henhold til UNHCR (2012) er det væpnede grupper fra både sunni og shia hold som truer sikkerheten til personer som har jobbet for utenlandske styrker. Likeledes rapporteres det om at shiamilitser står bak kidnappinger, attentater på tidligere Ba'athmedlemmer, sikkerhets- og myndighetspersoner og politiske rivaler (UNHCR 2012, s. 11). Også i henhold til Reuter-journalisten Suadad al-Salhy (2011) er flere av shiamilitserne delaktige i slik kriminell virksomhet.

Foruten de væpnede opprørsgruppene som har ideologiske, politiske, religiøse eller nasjonalistiske motiver, finnes det også organiserte kriminelle miljøer som står bak kidnappinger og ran for økonomisk vinnings skyld (Al-Sabah Al-Jadeed 2012).

3.4 MYNDIGHETSTILTAK FOR Å REDUSERE VOLDEN

Myndighetene har stort fokus på å bekjempe terrorisme og politisk vold. For å begrense voldsaktivitet er det sjekkpunkter kontrollert av politi og soldater over hele Bagdad. I tillegg er flere deler av byen sperret ved hjelp av murer, hvilket gir økt kontroll med den enkeltes bevegelser. Den internasjonale sonen er spesielt godt bevoktet, og for å komme inn i området må man ha egne adgangskort. Denne delen av byen er derfor mindre utsatt enn resten av byen.

Et annet tiltak er arrestasjoner. Flere menneskerettighetsrapporter peker på at sikkerhetsstyrkene (ISF) arresterer antatt mistenkelige personer uten arrestordre (HRW 2012b; U.S. Department of State 2012; Amnesty International 2012; Freedom House 2012). Dette er i strid med irakisk lov. Også UNHCR (2012, s. 12-13) skriver at ISF bruker repressive metoder ved arrestasjoner, avhør og vareteksfengsling.

Myndighetene har med dette klart å redusere antall sikkerhetshendelser og drap i 2011 (IAU 2012). For de fem første månedene i 2012 har antall angrep i Bagdad blitt redusert med 82 prosent siden tilsvarende periode i fjor (Tabell 5) og antall drepte med 9 prosent (Tabell 4).

Frem til i dag har sikkerheten blitt ivaretatt av ISF som består av både politiet og hæren. Det har lenge vært planer om å overlate all sikkerheten i byen til politiet, men dette har blitt utsatt pga. vedvarende voldshendelser. Innenriksdepartementet har nå informert om at politiet skal overta full kontroll med sikkerheten i byen fra juli 2012 (AFP 2012). Ifølge samme kilde skal hæren forflyttes til områdene utenfor byen for å sikre innfartsveiene.

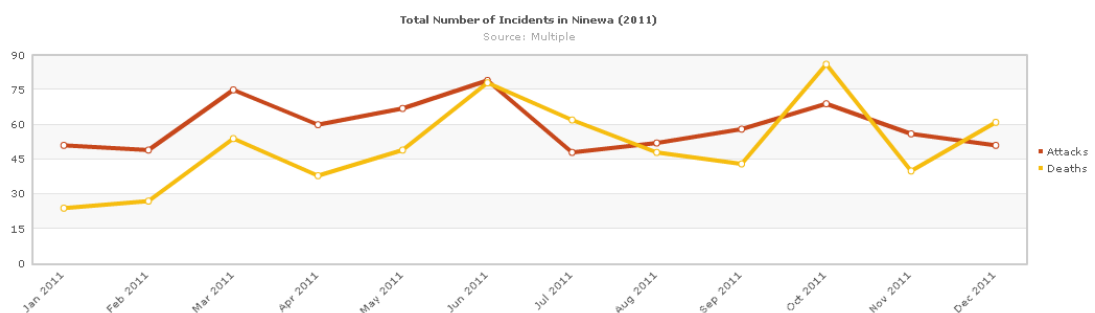
4. NINEWA

Ninewa er den provinsen med størst antall voldshendelser og drepte etter Bagdad. Provinsen har en etnisk og religiøst heterogen befolkning, og enkelte av distriktene (Tel Kaif, Hamdaniya, Sheikan og Sinjar) har en uavklart status fordi den kurdiske selvstyregjeringen gjør krav på dem selv om de formelt ligger utenfor de tre selvstyrte provinsene.

Det har vært en markant nedgang i voldshendelser og drap i løpet av fjoråret. I 2011 ble det registrert 715 angrep mot 1667 året før. Med hensyn til antall drepte, var nedgangen også betydelig. Mens 971 mistet livet i konfliktrelatert vold i 2010, ble 610 personer drept i 2011, en nedgang på 37 prosent (IAU 2012). Det utgjør 22 angrep og 19 drepte per 100 000 innbygger per år. Provinsen er dermed den femte (i forhold til antall drepte) eller sjette (i forhold til antall angrep) mest voldelige i forhold til innbyggertall, omtrent på nivå med Bagdad.

Sikkerhetshendelsene fordelte seg relativt jevnt gjennom året, mens antallet drepte var stigende første halvår før det dalte utøver sensommeren (Figur 2). Et unntak er oktober, den måneden de amerikanske soldatene trakk seg ut av Ninewa, da drapsstatistikken toppet seg med over 80 drepte før den sank til et mer normalt nivå mot slutten av året.

Figur 2. Antall angrep og drap i Ninewa per måned i 2011

Kilde: IAU 2012

Januar 2012 ble igjen en svært voldelig måned med 97 drepte, fordelt på sivile, politi og opprørere (Tabell 7). I over halvparten av angrepene i januar 2012 ble det brukt håndvåpen, hvilket tyder på målrettede attentater. I februar ble 53 personer registrert drept mens 93 mistet livet i mars, 80 i april og 31 i mai (Tabell 7). Totalt sett har det vært en økning på 84 prosent sammenlignet med samme periode i fjor da 192 personer ble registrert drept i Ninewa provins.

Tabell 7. Antall drepte i Ninewa per måned (januar-mai) i 2011 2012

Ninewa	2011	2012	Differanse	% endring
januar	24	97	73	304
februar	27	53	26	96
mars	54	93	39	72
april	38	80	42	111
mai	49	31	-18	-37
Tot	192	354	162	84

Kilde: IAU 2012

Mosul er den mest utsatte byen i provinsen. Byen, som regnes som Islamic State of Iraqs (ISI) hovedstad, er sterkt preget av AQIs tilstedeværelse. For å drive en butikk eller annen forretningsvirksomhet i byen krever AQI penger mot å beskytte dem fra angrep (al-Salhy 2012). Hver tredje måned kommer det en pengeinnkrever til bedriftene og krever mellom 100 og 300 dollar hver gang. De som nekter å betale risikerer enten å få butikken sin rasert eller å bli drept.

Situasjonen i de omstridte områdene er ustabil, men her forekommer det ikke tilsvarende hyppige angrep som i Mosul. Den turkmensk-dominerte byen Tal Afar har vært utsatt for enkelte større angrep i løpet av det siste året (Amnesty International 2011; BBC 2012).

Totalt i løpet av årets fem første måneder har det blitt registrert 214 angrep i Ninewa mot 302 i samme periode i fjor. Dette er en nedgang på 29 prosent (Tabell 5). Trenden i år er likevel på nytt økende, og provinsen har mellom 50 til 70 angrep per måned (IAU 2012).

4.1 TYPE ANGREP

Over halvparten av angrepene (55 prosent) registrert av IAU i 2011 ble utført med improviserte bomber og eksplosiver, mens en knapp tredjedel skjedde med håndvåpen (29 prosent). I de resterende sikkerhetshendelsene ble håndgranater, bilbomber eller indirekte ild benyttet. En relativt utstrakt bruk av håndvåpen antyder at en betydelig andel av angrepene er rettet direkte mot individuelle personer.

4.2 UTSATTE GRUPPER

Sivile rammes i størst grad av angrepene her som ellers i landet, men andelen er noe mindre (42 prosent) enn i andre hardt rammede provinser. Blant disse er butikkeiere som ikke betaler beskyttelsespenger til AQI, offisielle politiske representanter, klanledere, religiøst lærde, samt familiemedlemmer til utsatte personer. Soldatene utgjør den nest største gruppen blant ofrene (20 prosent) i 2011, mens politiet var den tredje største gruppen (17 prosent) (IAU 2012). Opprørere utgjorde 11 prosent av ofrene, mens 10 prosent var uidentifiserte.

Minoritetene faller mellom to stoler i denne provinsen. Mange av minoritetene bor i områder der kurderne utøver kontroll. Der utsettes de for et press fra kurdisk side om å støtte annektering av de omstridte områdene til Kurdistanregionen i Irak (KRI). Arabiske irakere oppfatter derfor mange av minoritetene som kurdernes støttespillere, hvilket gjør dem utsatt for sporadiske angrep. Det var imidlertid ingen bølge av

voldsaksjoner rettet mot noen av minoritetene i løpet av 2011, slik man sist så i Mosul før valget i mars 2010. Det har likevel forekommet flere enkeltstående voldaksjoner og drap på minoriteter i løpet av siste år (Mahmood 2012; Shield Consulting 2012; Ahmed & al-Khallat 2012; IBC 2012; NINA 2012b).

4.3 AKTIVE MILITANTE GRUPPER

AQI, Ansar al-Islam og Naqshbandi har fottfeste i Ninewa, og spesielt i Mosul. Ifølge irakiske myndigheter finansierer AQI sine operasjoner både i Irak og Afghanistan gjennom sin virksomhet i Ninewa. Det hevdes at ISI samler inn 6 millioner irakiske dinarer per måned i Ninewa (UNAMI 2011).

Det ble aldri etablert noe klansbasert borgervern i Ninewa, og grunnen til det er antakelig opprørsgruppene sterke stilling nettopp her.

4.4 MYNDIGHETSTILTAK FOR Å REDUSERE VOLDEN

Det er den irakiske hæren og lokalt og føderalt politi som har ansvaret for sikkerheten i Ninewa provins. I tillegg er kurdiske peshmergastyrker operative i Mosul og i de omstridte områdene etter avtale med sentralirakiske myndigheter (UNSC 2011, s. 3-4). Det kurdiske sikkerhetspolitiet, Asayish, har også tilstedeværelse i provinsen, men omfanget av deres operasjoner er ikke allment kjent. Det finnes en rekke sjekkpunkter i provinsen, spesielt ved innfartsveiene til Mosul. Noen er bemannet av arabiske soldater, og andre av kurdisk personell.

Det finnes imidlertid mange områder der sikkerhetsmyndighetene ikke klarer å utøve kontroll. Mindre veier i disse områdene og steder med spredt befolkning benyttes av AQI/ISI til smugling av våpen og mennesker (Al- Salhy 2012).

Kurdiske myndigheter har kontroll i Sinjar, Tel Keif, Sheikan-distriktet og i Makhmur.

Lokale myndigheter og politi har iverksatt en offensiv for å få bukt med AQIs pengeinnkreving fra butikkeiere og andre bedriftsledere. Minst 25 personer skal ha blitt arrestert, og mange antatt korruperte, offentlige ansatte, skal ha forlatt sine stillinger som følge av etterforskningen (Iraqi News 2012). En lokal general i Ninewa antar at finanstillgangen til terrornettverkene har blitt redusert med 50 prosent som følge av denne offensiven (Iraqi News 2012).

Ellers foretar politiet jevnlig arrestasjoner av mistenkte militante. Den 7. mai ble for eksempel tolv antatte medlemmer av Ansar al-Islam arrestert i Mosul (Al-Shorfa 2012b). Under arrestasjonen ble det også funnet våpen og eksplosiver.

5. KIRKUK

Kirkuk er ut fra sitt folketall på om lag 1,4 millioner mennesker en av de provinsene som er hardest rammet av konfliktrelatert vold. Provinsen har en sammensatt befolkning av kurdere, arabere og turkmenere i tillegg til en langt mindre kristen assyriske befolkningsgruppe.

Kurderne dominerer i nordlige og sentrale deler av provinsen, inkludert provinshovedstaden Kirkuk, mens det er flest arabere i det sørvestlige distriktet Hawija.

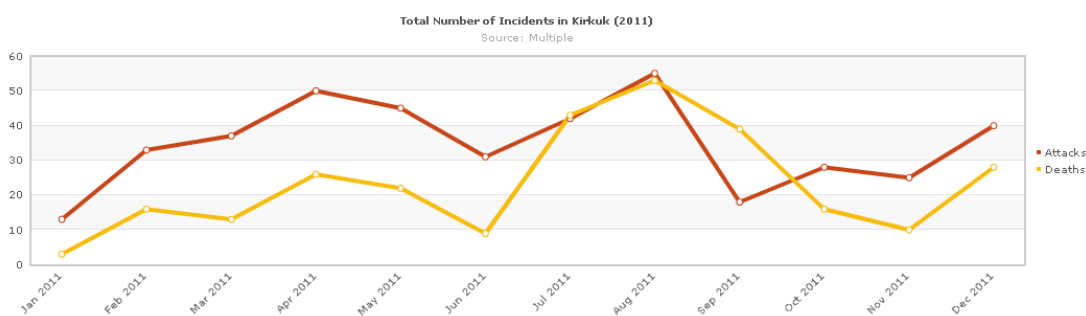
Kontrollen over Kirkuk er det største stridsspørsmålet mellom den kurdiske selvstyregjeringen og sentralirakiske styresmakter. I tillegg gjør turkmenere krav på provinshovedstaden Kirkuk.

Provinsens store oljeressurser samt det tidligere regimets tvangsflytting av arabere og kurdere henholdsvis til og fra Kirkuk, gjør det vanskelig å komme til en minnelig ordning som tilfredsstillende alle parter. Artikkel 140 i Konstitusjonen av 2005 som sier at det skal avholdes folkeavstemming om Kirkuks fremtid, har ikke blitt etterfulgt, og vil nok heller ikke bli det i nærmeste fremtid.

Makten i provinsrådet er fordelt mellom arabere, kurdere og turkmenere, men den uavklarte situasjonen utnyttes av både kurdiske og arabiske opprørsgrupper.

I 2011 ble det rapportert om 410 angrep i provinsen, og det gjør Kirkuk til den tredje mest voldsutsatte provinsen i forhold til innbyggertallet (Landinfo 2012, tabell 1). I forhold til antall drepte per innbygger, rangerer Kirkuk som nummer fire i Irak (Landinfo 2012, tabell 2). Det blir registrert voldshendelser nesten daglig i Kirkuk. I løpet av 2011 var imidlertid sommermånedene de mest voldelige (Figur 3).

Figur 3. Antall angrep og drap i Kirkuk per måned i 2011

Kilde: IAU 2012

Hawija-distriktet har vært blant de mest voldsutsatte i provinsen. Hovedveien mellom Kirkuk by og Hawija, Munziliya Road, har tidligere blitt kalt 'Dødsveien' pga. hyppige angrep. Nå meldes det om fredlige forhold og totalt fravær av voldsaksjoner på veien, takket være lokale klaners samarbeid med sikkerhetspolitiet og Sons of Iraq (al-Katib 2012).

Kirkuk by har vært og er fortsatt utsatt for større og mindre voldsaksjoner.

Daquq-distriktet opplever sporadiske veibombeangrep.

De første fem månedene i 2012 har vært mer preget av vold enn samme periode i fjor. Totalt har 139 personer mistet livet mot 80 i 2011 (Tabell 8). Dette er en økning på 74 prosent.

Tabell 8. Antall drepte i Kirkuk per måned fra januar til mai i 2011 og 2012

Kirkuk	2011	2012	Differanse	% endring
januar	3	37	34	1133
februar	16	9	-7	-44
mars	13	30	17	131
april	26	32	6	23
mai	22	31	9	41
Tot	80	139	59	74

Kilde: IAU 2012

Antall angrep ligger imidlertid på samme nivå i år som i fjor (henholdsvis 170 og 179). Februar har så langt vært den roligste måneden i år. Syv av de ni drepte i februar var offer for et bilbombeangrep den 23. februar, samme dag som 83 mennesker ble drept i angrep på 17 forskjellige steder i de sentrale delene av Irak (IBC 2012).

5.1 TYPE ANGREP

I over halvparten av alle angrep i Kirkuk er det benyttet hjemmelagde bomber og eksplosiver (IEDs), ofte i form av veibomber. Ellers er drøyt 20 prosent indirekte skytsild (IDF), mens det i ca. 15 prosent av tilfellene er brukt håndvåpen. Bilbomber brukes i noe mindre grad.

Kidnappinger forekommer fra tid til annen. Politikere, offentlige tjenestemenn og antatt velstående personer er spesielt utsatt. Løsepenge summene kan være svært høye. I februar i år ble en tilsatt i Kirkuks helsedepartement løslatt etter at familien betalte et krav på 150 000 USD (UNAMI 2012d).

5.2 UTSATTE GRUPPER

Sivile utgjorde 59 prosent av de drepte i 2011 og er dermed de mest utsatte også i denne provinsen. Ellers er politi, borgervernmilitisen, soldater og opprørere blant de resterende ofrene. Den 19. mai ble 29 personer, de fleste politimenn, drept i tre angrep.

Kristne lever under konstant trussel og utsettes sporadisk for attentat eller kidnapping. Ifølge den khaldeiske erkebiskopen i Kirkuk, Louis Sako (siteret i Ansari 2012), har 25 kristne familier flyktet fra Kirkuk i løpet 2011. De kristne er, sammen med yezidene, de eneste som har mulighet til å selge alkohol, og disse utsalgsstedene blir også fra tid til annen utsatt for bombeangrep. Senest den 12. februar i år ble det sprengt en bombe i en alkoholbutikk. Ingen personer ble rapportert drept i angrepet (UNAMI 2012c).

5.3 AKTIVE MILITANTE GRUPPER

Sunnimuslimske væpnede grupper som AQI/ISI, Naqshbandi og Ansar al Islam/Sunna antas å operere i Kirkuk. Politiet arresterte nylig fem medlemmer av Ansar al Sunna, inkludert to ledere (Alsumaria news 2012). Tolv medlemmer av Ansar al Sunna ble også arrestert i januar i år i Hawija-distriktet pga. mistanke om kidnapping og drap (Al-Qaisi 2012a).

5.4 MYNDIGHETSTILTAK FOR Å REDUSERE VOLDEN

Kirkuks heterogene befolkningssammensetning har ført til en del friksjon mellom lokale kurdiske, arabiske og turkmenske politiske representanter. Provisnsstyret har langt større arabisk representasjon enn byrådet, og det er betydelig uenighet om hvordan man best kan ivareta sikkerheten i provinsen.

Det lokale politiet har representanter fra alle de tre største gruppene, mens hærdivisjonene angivelig er dominert av arabiske soldater (Wing 2011b).

Politi og hærstyrker foretar jevnlig arrestasjoner av personer mistenkt for terrorvirksomhet og annen voldskriminalitet.

Kurdiske peshmergastyrker har til tider blitt sendt til Kirkuk for å beskytte den kurdiske befolkningen, og dette har ført til sterke reaksjoner fra arabiske og turkmenske lokalpolitikere.

I august krevde turkmenske politikere at turkmenerne måtte få sin egen sikkerhetsstyrke, og ikke lenge etter krevde arabiske lokalpolitikere det samme (Wing 2011b). Dette ledet igjen til at en kurdisk parlamentariker krevde at den hærenheten som opererer i Kirkuk skulle bestå av like mange kurdere som arabere (Wing 2011b).

I januar 2012 besluttet irakiske myndigheter å rekruttere 1500 nye politimenn til Kirkuk for å få kontroll med den pågående opprørsvirksomheten (AKnews 2012a).

Foruten myndighetenes innsats, gikk de største sunnimuslimske klanene i Kirkuk i mars i år sammen om en strategi for å redusere volden i området. Planen går ut på å straffe alle som beskytter eller på annen måte hjelper bevæpnede opprørsgrupper. Klanen til en person som dømmes for drap skal ilegges en bot på 100 millioner ID (84 000 USD) som utbetales til offerets familie (Ibrahim 2012). Videre vil familier som oppbevarer bomber eller andre eksplosiver i hjemmet bli utvist fra provinsen i fem år. Sunniarabiske klaner i Salah al-Din har blitt enige om å iverksette tilsvarende klanjustis i sine områder (Ibrahim 2012). Selv om det gjenstår å se hvilken effekt dette vil ha på sikkerheten i Kirkuk, er det et viktig signal at mange store sunnimuslimske klaner har blitt enige om tiltak for å bekjempe volden. Tidligere har flere av dem ment at det var for risikofylt å gå så hardt ut mot opprørerne, hvilket har gjort det mulig for AQI og andre grupper å operere der.

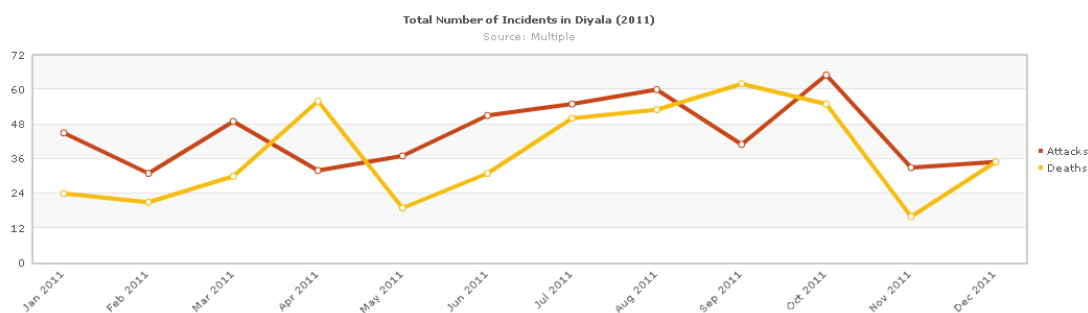
6. DIYALA

Diyala ble svært hardt rammet under den sekteriske krigføringen i 2006 og 2007, mye grunnet en heterogen befolkningssammensetning og fordi AQI og andre opprørsgrupper hadde sterkt fotfeste her. Hyppige voldshendelser medførte massiv flukt fra provinsen til tryggere områder, enten innen samme provins eller til andre områder innenfor eller utenfor landet.

Ettersom den sekteriske krigføringen avtok i 2008 og 2009, har volden blitt betraktelig redusert, men provinsen er fortsatt en av dem som er mest preget av konfliktrelaterte hendelser. I forhold til antall innbyggere er Diyala den mest voldelige målt i antall angrep og antall drepte (Landinfo 2012, tabell 1 og 2; IAU 2012).

Antall angrep har likevel blitt halvert fra 2010 (1156) til 2011 (534) (IAU 2012). Samtidig er nedgangen i antall drepte på 20 prosent. I 2011 ble det registrert 452 drepte i denne provinsen som har omlag 1,5 millioner innbyggere (IAU 2012). Volden økte jevnt fra mai til oktober, da de siste amerikanske styrkene forlot basene i Diyala (Figur 4). I de to etterfølgende månedene ble volden redusert.

Figur 4. Antall angrep og drap i Diyala per måned i 2011

Kilde: IAU 2012

I januar i år steg imidlertid antall angrep og drepte igjen, og totalt har 167 personer mistet livet i årets fem første måneder (Tabell 9). Dette er en økning på 11 prosent i forhold til samme periode i fjor da 150 personer ble registrert drept.

Tabell. 9 Antall drepte i Diyala per måned fra januar til mai i 2011 og 2012

Diyala	2011	2012	Differanse	% endring
januar	24	43	19	79
februar	21	41	20	95
mars	30	14	-16	-53
april	56	34	-22	-39
mai	19	35	16	84
Total	150	167	17	11

Kilde: IAU 2012

Det har også vært en økning på 29 prosent i antall sikkerhetshendelser i samme periode, fra 194 i 2011 til 250 i år (Tabell 5).

Provinshovedstaden Baquba og områdene rundt er spesielt utsatt for angrep, men også områder lenger nord er ustabile.

I de arabisk befolkede områdene sentralt og sør i provinsen er sikkerhetssituasjonen preget av den politiske maktkampen mellom sunni-dominerte partier, som har størst representasjon i provinsrådet, og sentralmakten i Bagdad, anført av statsminister Maliki. Sikkerhetsstyrkene som er lojale til statsministeren har utført en rekke arrestasjoner av sunnimuslimske arabiske politikere, hvilket oppfattes som maktovergrep i det lokale sunni-arabiske miljøet.

Denne regionen rammes jevnlig av bombeeksplosjoner i form av veibomber og sprengstoffladninger festet på kjøretøy. Bare i april i år har IBC registrert syv dødelige angrep i Baquba. Seks av disse rammet polititjenestemenn, mens det syvende rammet en lokal ordfører og hans familie på fire. Totalt har IBC registrert 47 drepte i Baquba i 31 ulike hendelser fra januar til og med april 2012.

I byer med sammensatt befolkning som Jalawla og Saadiya, har et par tusen kurdiske familier angivelig flyktet fra sine hjem siden 2003, og flere hundre kurdere skal ha blitt drept i samme periode (Mahmoud 2012; PUK Media 2011; AKnews 2012b). Saadiya og Jalawla hadde før 2003 en svært blandet befolkning av kurdere og arabere. I henhold til offisiell statistikk har imidlertid andelen arabere økt betraktelig de seneste årene. I Jalawla har andelen arabere steget fra 40 til 77 prosent, i Saadiya fra 37 til 82 prosent, mens andelen kurdere har sunket fra 31 til 7 prosent. Kurderne hevder dette er et ledd i en arabiseringsprosess av kurdiske områder og har flyktet pga. en forverret sikkerhetssituasjon (Taha 2011). Innbyggerne i disse områdene krever at myndighetene iverksetter tiltak for å bedre situasjonen for kurdere og tilrettelegge for tilbakeflytting (NINA 2011).

Det har så langt i år blitt registrert flere drap og voldsaksjoner i Jalawla og Saadiya (IBC 2012; AKnews 2012a).

6.1 TYPE ANGREP

De fleste angrepene (67 prosent) i Diyala i 2011 ble utført med håndlagde bomber og eksplosiver (IED), mens håndvåpen er det nest mest hyppige brukte våpenet (20 prosent). Eksplosiver festet til kjøretøy og indirekte ild forekommer, men er ikke lenger utbredt. Rakettgranatangrep forekommer ytterst sjelden.

Kidnappinger forekommer også. I noen av tilfellene har kidnapperne vært kledd i irakisk militæruniform (UNAMI 2012a). Det er ikke mulig for Landinfo å anslå omfanget av dette problemet pga. mangelfull rapportering i åpne kilder.

6.2 UTSATTE GRUPPER

Over halvparten (60 prosent) av dem som ble drept i 2011 var sivile, inkludert offentlige myndighetspersoner, politikere eller familiemedlemmer av politi og soldater. Hvor mange av de drepte som var kurdere vises ikke i statistikkene, men talsmannen for Peshmergastyrken har hevdet at blant 555 drepte i Jalawla, Sadiya og Qartaba siden 2003, var 423 kurdere (Taha 2011). Som nevnt over har mange kurdere flyktet fra Jalawla og Saadiya pga. sikkerhetssituasjonen.

Blant de resterende som ble drept i 2011 var 10 prosent polititjenestemenn, 10 prosent medlemmer av borgervernmilitsen Shawa, 9 prosent opprørere og 8 prosent soldater (IAU 2012). Familiemedlemmer til utsatte grupper er til en viss grad utsatt, fordi de rammes samtidig med personen som er målet. Angrepene kan inntreffe når flere familiemedlemmer er samlet i hjemmet eller i bil.

I løpet av de siste årene har 15 etterforskningsdommere blitt drept i Diyala. I desember i fjor gjennomførte denne gruppen en punktdemonstrasjon for å rette søkelyset på manglende sikkerhet og dårlige offentlige tjenester i provinsen (Aswat al-Iraq 2011c).

Provinsstyret i Diyala har hatt et spesielt konfliktfullt forhold til sentralmyndighetene i Bagdad. Dette har medført både arrestasjoner og vold rettet mot lokale politiske ledere, som har blitt anklaget for deltakelse i terrorvirksomhet (AP 2012a; Yacoub 2012). Provinsrådet ble utsatt for et bombeangrep i juni 2011.

I den senere tid har shiamuslimske familier bosatt i Baquba fått løpesedler med trusler om at de vil bli drept dersom de ikke flytter ut av byen (Chaudhry 2012).

6.3 AKTIVE MILITANTE GRUPPER

AQI er operative i Diyala. De har et av sine kjerneområder i Hibhib-området der de tilsynelatende trener opp medlemmer av gruppen Saifullah-brigaden (Allahs sverd) (AKnews 2010). Høyst sannsynlig sto AQI bak angrepet mot provinsrådet i juni i fjor (Wing 2012).

Naqshbandi har stått bak kidnappinger og attentater mot politi og andre myndighetspersoner (UNAMI 2012a; Stanford University 2012).

Ansar al-Islam/Sunna er også operative i provinsen ifølge lederen for sikkerhetskomiteen i Wajihiya, som ligger nord i Muqdadiya-distriktet mot grensen til Khanaqin distrikt (Al-Jubbouri 2012).

Ifølge en lokal leder for Shawa-styrken i Diyala skal imidlertid mange militante ha gått over til denne klansbaserte borgervernmilitsen (Aswat al-Iraq 2011b).

6.4 MYNDIGHETSTILTAK FOR Å REDUSERE VOLDEN

Det er irakisk politi som har ansvaret for sikkerheten i byene i Diyala, mens den 5. bataljonen i den irakiske hæren har sikkerhetsansvaret i øvrige deler av provinsen.

Sikkerhetsstyrkene har foretatt en rekke arrestasjoner og våpenbeslag i hele provinsen. Senest i februar i år ble 18 antatte Al-Qaida-ledere arrestert og én drept i en felles politi- og hæraksjon i Muqdadiya (Al-Qaisi 2012b). I tillegg la politiet beslag på et stort våpenarsenal. Aksjonen kan ha bidratt til å svekke AQIs slagkraft i Diyala.

Kurderne i de omstridte områdene i Jalawla og Saadiya beskylder hærenheten som opererer i området for å bistå opprørsgrupper som angriper og trakasser kurdere. De mener den dermed ikke bidrar til å ivareta deres sikkerhet (IKJ News 2012; Rudaw 2011).

Enkelte av områdene nord i provinsen, som Khanaqin by, er imidlertid de facto under kurdisk kontroll. Imidlertid ga statsminister Maliki i oktober i fjor ordre om å fjerne alle kurdiske flagg fra byen for å demonstrere at området faktisk ligger innunder den delen av Irak som styres av sentralmakten. Irakisk politi patruljerer i byen, og peshmergastyrker og det kurdiske sikkerhetspolitiet Asayish bemanner sjekkpunkt inn til byen (Endres 2011).

Andre områder lenger sør-vest i Khanaqin distrikt, som faller inn under de omstridte områdene, er også kontrollert av irakisk politi. Den kurdiske delen av befolkningen i byer som Jalawla og Saadiya hevder imidlertid at heller ikke lokalt politi ivaretar kurdernes sikkerhet i dette området. På bakgrunn av flere voldelige hendelser rettet mot den kurdiske lokalbefolkningen, sendte kurdiske selvstyremyndigheter tre bataljoner med kurdiske tropper (peshmerga) dit i slutten av august i fjor for å beskytte dem mot terrorangrep (Rudaw 2011).

Den klansbaserte borgervernmilitisen, Shawa-styrken, er fortsatt operativ i provinsen, og skal ifølge en talsmann bestå av rundt 1300 menn, hvorav mange er avhoppere fra diverse væpnede grupper (Aswat al-Iraq 2011b).

7. SALAH AL-DIN

Salah al-Din var i 2011, på linje med Diyala, den mest voldelige provinsen målt i antall angrep og drepte i forhold til innbyggertall (Landinfo 2012, tabell 1 og 2).

Det var ingen nevneverdig endring i antall drepte fra 2010 til 2011; det ble registrert 373 drepte i 2011 mot 375 året før (IAU 2012). Derimot var det en betydelig reduksjon i antall sikkerhetshendelser fra 962 i 2010 til 466 i 2011, tilsvarende 52 prosent.

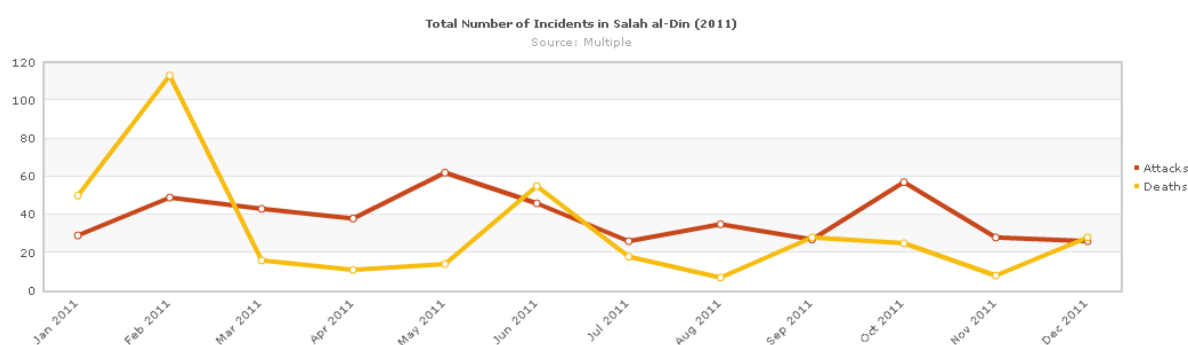
Som vist i figur 5 har ikke volden vært jevnt fordelt gjennom året, men derimot toppet seg i enkelte måneder som februar og mai.

Av store hendelser i løpet av det siste året kan nevnes selvmordsangrep mot et rekrutteringssenter for politiet i Tikrit, mot en buss med shiamuslimske pilegrimer i nærheten av Samarra og mot et sykehus i Tikrit (Aswat al-Iraq & AFP 2011; Wing 2011a; Wing 2012). I tillegg ble provinsrådets kontorer angrepet av AQI i mars i fjor (Aswat al-Iraq 2011a).

Som følge av det som oppfattes som statlige myndigheters marginalisering og neglisjering av lokale myndigheter, og på bakgrunn av et krav om mer selvstyre, vedtok provinsrådet i Salah al-Din å erklære provinsen som egen region høsten 2011 (Dunlop 2011b). Statsminister Maliki reagerte negativt på vedtaket og har gjort fremstøt for at lokalmyndighetene skal legge saken i bero. Salah al-Din provins har blitt hardt rammet av avba'tifisering i løpet av 2011, og triggeren til å opprette egen region var oppsigelsen av flere professorer og andre ansatte ved Tikrit universitet i oktober 2011 (Dunlop 2011b). Et av forhandlingsutspillene til statsminister Maliki har vært å tilby om lag 1200 avba'tifiserte lærere og offiserer utbetaling av pensjoner (Al-Mada 2012).

Figur 5. Antall angrep og drap i Salah al-Din per måned i 2011

Kilde: IAU 2012

Utviklingen så langt i 2012 har vært på nivå med desember i fjor. Totalt har 161 mennesker mistet livet i årets fem første måneder, hvilket er en reduksjon på 21 prosent i forhold til samme periode i fjor (Tabell 10). Antall voldshendelser har blitt redusert med 20 prosent i samme periode (Tabell 5).

Tabell 10. Antall drepte i Salah al-Din per måned fra januar til mai i 2011 og 2012

Salah al-Din	2011	2012	Differanse	% endring
januar	50	30	-20	-40
februar	113	18	-95	-84
mars	16	30	14	88
april	11	52	41	373
mai	14	31	17	121
Tot	204	161	-43	-21

Kilde: IAU 2012

7.1 TYPE ANGREP

Improviserte eksplosiver (IEDs) har vært hyppig forekommende i denne provinsen, spesielt langs hovedveien mellom Bagdad og Tikrit, og slike utgjorde 64 prosent av alle angrep i 2011 (IAU 2012). Indirekte ild er rapportert som årsak til 17 prosent av sikkerhetshendelsene, mens håndvåpen ble brukt i 10 prosent av tilfellene.

7.2 UTSATTE GRUPPER

I Salah al-Din er lokale politikere og offentlige tjenestemenn, samt deres familier blant de utsatte. Det samme er politimenn, soldater og medlemmer av borgervernmilitsen. Pilegrimer rammes også sporadisk av angrep.

7.3 OPERATIVE VÆPNEDE GRUPPER

AQI og Naqshbandi er blant gruppene som opererer i denne provinsen.

7.4 MYNDIGHETSTILTAK FOR Å REDUSERE VOLDEN

Politiet og irakiske sikkerhetsstyrker er aktive i jakten på opprørere og illegale våpendepoti. I januar avdekket hæren et av AQIs skjulesteder i Dujail. Fire AQI-medlemmer ble drept og fem arrestert. Samtidig ble et stort våpenlager konfiskert (Al-Shorfa 2012a).

For å unngå en ny opptrapping av volden og en ny sekterisk krig, har sheiker gått sammen om en ny sikkerhetspakt i enkelte deler av provinsen. Byen Ishaqi er et av stedene dette har skjedd. Den 16. februar i år undertegnet seksti lokale klanledere fra byen og distrikter utenfor, inkludert noen fra shia-muslimske klaner, en pakt som går ut på å straffe både terrorister og familier som bistår disse. Det er altså innført en æresbasert klanjustis med det formål å bedre sikkerheten i området, og lokale myndigheter og kommandoen for sikkerhetsstyrken i området har akseptert dette (Arango 2012).

8. ANBAR

Anbar er Iraks største provins i areal. Den grenser til både Saudi Arabia, Jordan og Syria. Provinsen har siden 2003 vært en av de mest voldsutsatte i Irak, og var lenge et tilholdssted for AQI. Flere enn 30 000 skal ha blitt drept i Anbar mellom 2004 og 2007. I 2006-2007 ble terrorgruppen drevet ut som følge av at viktige klanledere allierte seg mot den sammen med amerikanske soldater. Dette ledet gradvis til en bedring i sikkerhetssituasjonen, og i 2009 var Anbar den minst voldsutsatte av de sentrale provinsene i Irak. Da ble 261 mennesker drept mot 2016 i 2007. De to siste årene har utviklingen igjen gått i negativ retning, og antall drepte har økt selv om antall angrep har gått ned.

Sett i forhold til innbyggertallet på rundt 1,5 millioner, var Anbar i 2011 den fjerde mest voldelige provinsen målt i antall angrep, og den nest mest voldelige målt i

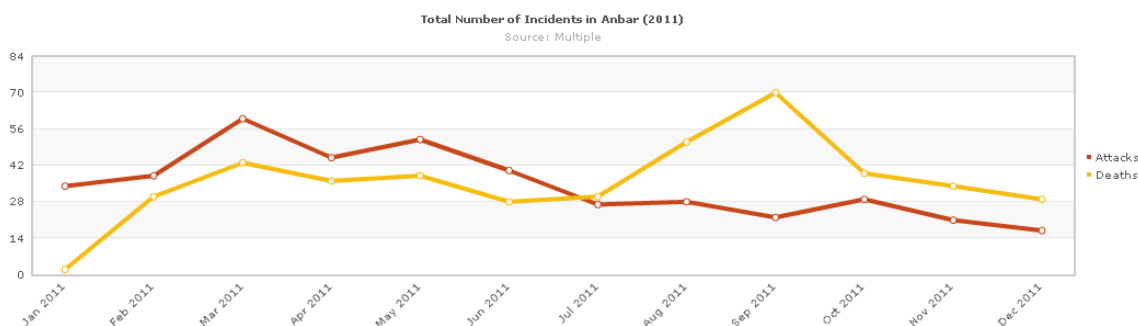
antall drepte (Landinfo 2012, tabell 1 og 2). Det ble totalt registrert 430 drepte og 400 angrep, hvilket tilsvarer 28 drepte og 26 angrep per 100 000 innbygger.

Mens det var en jevn nedgang i antall angrep per måned fra mars til desember i fjor, var antallet drepte per måned mer konstant. Unntaket er en topp i september måned som skyldtes et angrep mot shiamuslimske pilegrimer som var på gjennomreise fra Kerbala til Syria (Figur 6).

Antall voldshendelser ble nær halvert i 2011 sammenlignet med 2010, mens antall drepte doblet seg (Tabell 1 og 2).

Det rapporteres flest hendelser i Ramadi, Falluja, Karma og i noen grad Heet. Sporadiske angrep forekommer også andre steder lenger vest i provinsen, som i Haditha der 27 politimenn, inkludert høytrangerte offiserer, ble drept i angrep utført av AQI den 5. mars i år (Al-Jazeera 2012). Sist denne byen ble hardt rammet var i mars 2011 da en mann sprengte seg selv i luften i en bank og drepte ni personer (Al-Jazeera 2012). Haditha ligger i et område med spredt befolkning, men nær gamle smuglerruter til Syria. Flere i området sympatiserer med opprørere i landet, og mangel på politiresurser bidrar til at militante grupper har spillerom der (Drake 2012a).

Figur 6. Antall angrep og drap i Anbar per måned i 2011

Kilde IAU 2012

Så langt i 2012 har Anbar vært gjenstand for 20-30 angrep per måned, hvilket tilsier at provinsen fortsatt er blant de mest voldsutsatte i landet (IAU 2012).

Antall drepte har gått ned med 12 prosent sammenlignet med samme periode i fjor, men vi ser ingen betydelig bedring i forhold til de to siste månedene av 2011 da henholdsvis 34 og 28 personer ble drept (IAU 2012).

Tabell 11. Antall drepte i Anbar per måned fra januar til mai i 2011 og 2012

Anbar	2011	2012	Differanse	% endring
januar	2	36	34	1700
februar	31	14	-17	-55
mars	46	40	-6	-13
april	36	16	-20	-56
mai	38	29	-9	-24
Tot	153	135	-18	-12

Kilde: IAU 2012

8.1 TYPE ANGREP

De fleste angrepene (72 prosent) utføres med hjemmelagde bomber (IED). Ellers er det skyteepisoder og veibomber som står for de fleste av de resterende voldshandlingene.

Enkelte av angrepene er utført ved falske sjekkpunkter der gjerningsmennene er utkledd i falske uniformer (Drake 2012a). Den 27. august i fjor ble to politikere drept på denne måten i Faluja (IBC 2012).

Noen av angrepene skyldes ren kriminell virksomhet. I januar 2012 (uke 3) ble for eksempel vekslingsbyråer ranet for utenlandsk valuta av væpnede menn. Flere mennesker ble drept og såret under ranet.

8.2 UTSATTE GRUPPER

Av de 430 som ble drept i 2011 var 181 sivile, 124 politimenn og 55 soldater (IAU 2012). De resterende tilhørte enten opprørsgrupper, borgervernmilitisen (Shawastyrken) eller var ikke mulig å klassifisere.

Klanledere og andre personer som enten jobber for eller samarbeider med dagens regime, er utsatt for angrep.

8.3 OPERATIVE VÆPNEDE GRUPPER

Naqshbandi og AQI opererer fortsatt i Anbar-provinsen (Stanford University 2012). Det samme gjør andre sunnimuslimske væpnede grupper som inngår i ISI. Fellestrekket for flere av disse er at de først og fremst ønsker å ramme regjeringen, lokale myndighetspersoner og deres støttespillere. Senest i februar 2012 ble lederen for Ansar al-Sunna arrestert i Anbar på vei hjem fra Syria.

8.4 MYNDIGHETSTILTAK FOR Å REDUSERE VOLDEN

Lokalt politi og sikkerhetsstyrker har blitt utplassert i veikryss og ved innfartsveiene til Ramadi for å beskytte byen etter flere angrep mot butikker og pengevekslingskontorer i januar 2012 (Jawad 2012).

Ellers utføres arrestasjoner av mistenkelige personer, gjerne tilhørende AQI, og det tas beslag i våpendepot tilhørende væpnede grupper.

Etter større angrep, som det i Haditha i mars i år, innfører politiet portforbud i søket etter gjerningsmennene (Aswat al-Iraq 2012b, 3. mai). Ellers kan for eksempel

myndighetene beslutte å forby sykler og motorsykler i hele provinsen på bakgrunn av etterretningsinformasjon om at det er planlagt angrep med bruk av slike kjøretøy (Aswat al-Iraq 2012a).

Grensevakter og sikkerhetspolitiet har opptrappet grensekontrollen mot Syria for å forhindre infiltrering fra væpnede grupper inn til Irak (Aswat al-Iraq 2012c).

9. REFERANSER

Skriftlige kilder

- AFP (2012, 29. mai). Iraqi police to take over Baghdad security. *AFP*. Tilgjengelig via Al Arabiya News <http://english.alarabiya.net/articles/2012/05/29/217346.html> [lastet ned 31. mai 2012]
- Ahmed, R. & al-Khallat, K. (2012, 22. mars). Five killed and seven injured in series of attacks in Nineveh. *AKnews*. Tilgjengelig fra <http://www.aknews.com/en/aknews/3/297255/> [lastet ned 26. mars 2012]
- AKnews (2010, 5. august). Source: "Adhamiya Crime's Perpetrators Trained in Diyala." *AKnews*. Tilgjengelig via Defence & Security <http://admin.iraqupdates.net/scr/preview.php?article=76833> [lastet ned 24. januar 2012]
- AKnews (2012a, 31. januar). 1,500 more police officers for Kirkuk. *AKnews*. Tilgjengelig fra <http://www.aknews.com/en/aknews/3/287487/> [lastet ned 14. juni 2012]
- AKnews (2012b, 2. mars). 170 Kurdish families fled Jalawla bombings. *AKnews*. Tilgjengelig fra <http://www.aknews.com/en/aknews/4/293328/> [lastet ned 30. mai 2012]
- Alsumaria news (2012, 15. mai). Iraqi police arrests Ansar al-Sunna members. *Alsumaria news*. Tilgjengelig fra <http://www.alsumaria.tv/news/56828/iraq-police-arrests-ansar-al-sunna-members-in-kirk/en> [lastet ned 12. juni 2012]
- Amnesty International (2011, 13. mai). *Amnesty International Annual Report 2011 – Iraq*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2011> [lastet ned 27. februar 2012]
- Amnesty International (2012, 24. mai). *Amnesty International Annual Report 2012 – Iraq*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <http://www.amnesty.org/en/region/iraq/report-2012> [lastet ned 30. mai 2012]
- Ansari, S. (2012, 23. februar). 25 Christian families left Kirkuk in 2011. *Kirkuk now*. Tilgjengelig fra <http://kirkuknow.com/english/index.php/2012/02/25-christian-families-left-kirkuk-in-2011/> [lastet ned 6. mars 2012]
- AP, dvs. Associated Press (2012a, 21. januar). Iraq: Sunni-official is detained. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <http://www.nytimes.com/2012/01/21/world/middleeast/iraq-sunni-official-is-detained.html> [lastet ned 30. mars 2012]
- AP, dvs. Associated Press (2012b, 15. mai). Trial of Iraqi fugitive Sunni VP Tareq al-Hashemi begins in Baghdad. *AP*. Tilgjengelig via Kurd Net

<http://www.ekurd.net/mismas/articles/misc2012/5/govt1999.htm> [lastet ned 29. mai 2012]

- Arango, T. (2012, 13. mars). Iraq's tribal chiefs step into the breach with swift justice. *The New York Times*. Tilgjengelig fra http://www.nytimes.com/2012/03/14/world/middleeast/ishaqi-iraqs-tribal-chiefs-practice-swift-justice.html?_r=1&ref=world [lastet ned 14. mars 2012]
- Aswat al-Iraq & AFP (2011, 3. juni). 21 Iraqis Killed in Tikrit, 10 in Ramadi, Attack on US Patrol. *Al Jazeera: Cross Cultural Understanding*. Tilgjengelig fra <http://www.ccun.org/News/2011/June/4%20n/21%20Iraqis%20Killed%20in%20Tikrit,%2010%20in%20Ramadi,%20Attack%20on%20US%20Patrol,%20June%202-3,%202011.htm> [lastet ned 7. juni 2012]
- Aswat al-Iraq (2011a, 30. mars). Salah al-Din council attack leaves 147 casualties. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra [http://en.aswataliraq.info/\(S\(hbvta3btmdyy0j45f4xgsged\)\)/Default1.aspx?page=article_page&id=141719&l=1](http://en.aswataliraq.info/(S(hbvta3btmdyy0j45f4xgsged))/Default1.aspx?page=article_page&id=141719&l=1) [lastet ned 8. juni 2012]
- Aswat al-Iraq (2011b, 8. sept). 25 Iraq's Hamas fighters join National Reconciliation Project in Diyala. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra [http://en.aswataliraq.info/\(S\(e34lterxrwwi2irupup3ypb0\)\)/Default1.aspx?page=article_page&id=144713&l=1](http://en.aswataliraq.info/(S(e34lterxrwwi2irupup3ypb0))/Default1.aspx?page=article_page&id=144713&l=1) [lastet ned 23. februar 2012]
- Aswat al-Iraq (2011c, 9. desember). Justice Investigators on sit-in demo in Diyala, in protest for security, service deterioration. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra [http://en.aswataliraq.info/\(S\(p0v4qpyx0en12k45sib10bbj\)\)/Default1.aspx?page=article_page&id=144796&l=1](http://en.aswataliraq.info/(S(p0v4qpyx0en12k45sib10bbj))/Default1.aspx?page=article_page&id=144796&l=1) [lastet ned 6. juni 2012]
- Aswat al-Iraq (2011d, 13. desember). 4 civilians injured in attack on alcohol shop in Baghdad. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra [http://en.aswataliraq.info/\(S\(mjxpmi45nx100ye3fgnhvhbw\)\)/Default1.aspx?page=article_page&id=145878&l=1](http://en.aswataliraq.info/(S(mjxpmi45nx100ye3fgnhvhbw))/Default1.aspx?page=article_page&id=145878&l=1) [lastet ned 1. juni 2012]
- Aswat al-Iraq (2012a, 14. januar). Bicycles, motorbikes, prevented in Anbar Province, due to intelligence information. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra [http://en.aswataliraq.info/\(S\(w1ccadqykitrgknectkuwta45\)\)/Default1.aspx?page=article_page&id=146485&l=1](http://en.aswataliraq.info/(S(w1ccadqykitrgknectkuwta45))/Default1.aspx?page=article_page&id=146485&l=1) [lastet ned 7. juni 2012]
- Aswat al-Iraq (2012b, 3. mai). Anbar police impose curfew on Haditha. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra [http://en.aswataliraq.info/\(S\(w1ccadqykitrgknectkuwta45\)\)/Default1.aspx?page=article_page&id=147258&l=1](http://en.aswataliraq.info/(S(w1ccadqykitrgknectkuwta45))/Default1.aspx?page=article_page&id=147258&l=1) [lastet ned 7. juni 2012]
- Aswat al-Iraq (2012c, 28. mai). Security measures adopted in Western Anbar. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra [http://en.aswataliraq.info/\(S\(w1ccadqykitrgknectkuwta45\)\)/Default1.aspx?page=article_page&id=148796&l=1](http://en.aswataliraq.info/(S(w1ccadqykitrgknectkuwta45))/Default1.aspx?page=article_page&id=148796&l=1) [lastet ned 7. juni 2012]
- Australian National Security (2012, 9. mars). *Ansar al-Islam*. Canberra: Australian Government. Tilgjengelig fra http://www.ema.gov.au/agd/WWW/NationalSecurity.nsf/Page/What_Govern

[ments are doing Listing of Terrorism Organisations Ansar Al-Islam](#)
[lastet ned 30. mai 2012]

- BBC (2012, 7. mars). Iraq town of Tal Afar hit by twin attacks. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17282889> [lastet ned 6. juni 2012]
- Chaudhry, S. (2012, 11. april). Five killed in bombings targeting Shi'ites in Iraq. *Reuters*. Tilgjengelig via <http://www.reuters.com/article/2012/04/11/us-iraq-violence-idUSBRE83A1B820120411> [lastet ned 30. mai 2012]
- Drake, J. (2012a, 5. mars). Attacking the police. *AKE*. Tilgjengelig via Iraq Business News <http://www.iraq-businessnews.com/2012/03/05/attacking-the-police/> [lastet ned 7. juni 2012]
- Drake, J. (2012b, 20. mars). Violence overshadows summit. *AKE*. Tilgjengelig via Iraq Business News <http://www.iraq-businessnews.com/2012/03/20/violence-overshadows-summit/> [lastet ned 31. mai 2012] .
- Dunlop, W.G. (2011a, 25. september). Selling booze in Baghdad a dangerous business. *AFP*. Tilgjengelig fra <http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5jz6k5iQZPBu-NkvCJIY2CAVcWvg?docId=CNG.26a7da01b5f9c68f59342ec385e13675.281> [lastet ned 1. juni 2012]
- Dunlop, W.G. (2011b, 27. oktober). Baathists' arrest dispute highlights Iraq challenges. *Middle East Online*. Tilgjengelig fra <http://www.middle-east-online.com/english/?id=48903> [lastet ned 9. november 2011]
- Enders, D. (2011, 21. januar). *Iraq: Disputed territory*. Washington D.C.: Pulitzer Center on crisis reporting. Tilgjengelig fra <http://pulitzercenter.org/reporting/iraq-khanaqin-disputed-territory-kurdish-flag> [lastet ned 22. mai 2012]
- Freedom House (2012). *Freedom in the world 2012 – Iraq*. Washington D.C.: Freedom House. Tilgjengelig fra <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iraq> [lastet ned 6. juni 2012]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2012a, 16. mars). *Iraq: Investigate 'Emo' attacks*. New York: Human Rights Watch. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/news/2012/03/16/iraq-investigate-emo-attacks> [lastet ned 19. mars]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2012b, 16. mars). *Iraq: Mass arrests, incommunicado detentions*. New York: Human Rights Watch. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/news/2012/05/15/iraq-mass-arrests-incommunicado-detentions> [lastet ned 25. mai 2012]
- IAU, dvs. Inter-Agency Information and Analysis Unit (2012). *Security in Iraq. Database*. Bagdad: IAU. Tilgjengelig fra <http://incidents.iauiraq.org/default.asp?P=Analysis> [lastet ned 7. juni 2012]

- Ibrahim, M. (2012, 6. mars). Iraq: Sunni tribes mete out justice to curb Iraq unrest. *AFP*. Tilgjengelig via Reliefweb <http://reliefweb.int/node/480819> [lastet ned 6. mars 2012]
- IKJ News (2012, 4. mars). Kurdish residing in Iraq's Diyala province demand peshmerga protection. *IKJ News*. Tilgjengelig fra <http://ikjnews.com/?p=3563> [lastet ned 5. mars 2012]
- IBC, dvs. Iraq Body Count (2012). *Documented civilian deaths from violence. Database*. London: Iraq Body Count. Tilgjengelig fra <http://www.iraqbodycount.org/database/> [lastet ned 2. januar 2012]
- Iraqi News (2012, 11. februar). Terrorism financing decreased by 50 % in Mosul. *Iraqi News*. Tilgjengelig fra <http://www.iraqinews.com/security/terrorism-financing-decreased-by-50-in-mosul/>
- Al-Jazeera (2012, 5. mars). Iraqi forces targeted in deadly attacks. *Al-Jazeera*. Tilgjengelig fra <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2012/03/2012356231575710.html> [lastet ned 6. mars 2012]
- Al-Jubbouri, M. (2011, 7. november). Officials: Unemployment in Diyala down due to improving security and government loans. *AKnews*. Tilgjengelig fra <http://www.aknews.com/en/aknews/2/271395/> [lastet ned 14. juni 2011]
- Jawad, L. (2012, 24. januar). Security measures stepped up in Iraq's Anbar. *Azzaman*. Ikke lenger tilgjengelig på Internett.
- Juhi, B. (2012, 27. januar). Suicide bomber kills 32 in Baghdad. *AFP*. Tilgjengelig via 9 News <http://news.ninemsn.com.au/world/8410007/car-bomb-at-baghdad-hospital-kills-28> [lastet ned 30. mai 2012]
- Al-Katib, T. (2012, 15. februar). Life returns to death road. *Kirkuk Now*. Tilgjengelig fra <http://kirkuknow.com/english/index.php/2012/02/life-returns-to-death-road/> [lastet ned 30. mars 2012]
- Knights, M. (2011, 10. august). *Iraq's hybrid insurgents – The JRTN*. Washington D.C: Washington Institute. Tilgjengelig via The Cutting Edge <http://www.thecuttingedgenews.com/index.php?article=52553> [lastet ned 13. juni 2012]
- Landinfo (2012, 8. mai). *Irak: Sikkerhet og humanitære forhold – generelt bilde per mars 2012*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/2078/1/2078_1.pdf [lastet ned 12. juni 2012]
- Leland, J. (2011, 15. januar). Baghdad raids on alcohol sellers stir fears. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <http://www.nytimes.com/2011/01/16/world/middleeast/16iraq.html> [lastet ned 20. juni 2012]
- Al-Mada (2012, 15. januar). Salaheldin threatens internationalizing its region-establishment issue and Maliki ceases the Deba'athification Measures. *Al-Mada*. [Ikke tilgjengelig online. Engelsk oversettelse tilgjengelig i UNAMIMMR 15. januar 2012].

- Mahmoud, N. (2012, 5. mars). Kurds in Diyala province feel abandoned. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <http://www.rudaw.net/english/kurds/4495.html> [lastet ned 5. mars 2012]
- Mahmood, J. (2012, 23. mars). Mosul: more Christian blood, 45 year old photographer killed. *Asia news*. Tilgjengelig fra <http://www.asianews.it/news-en/Mosul:-more-Christian-blood,-45-year-old-photographer-killed-24314.html> [lastet ned 29. mars 2012]
- Mail Online (2012, 11. mars). Stoned to death for being an emo: NINETY Iraqi students killed for having 'strange hair and tight clothes'. *Mail Online*. Tilgjengelig fra <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2112960/90-students-Iraq-stoned-death-having-Emo-hair-tight-clothes.html#ixzz1pYZq3TbO> [lastet ned 19. mars 2012]
- Al-Murshidi, K. (2012, 17. mars). Qaeda claims Iraq police academy attack: SITE. *AFP*. Tilgjengelig via Yahoo news <http://en-maktoob.news.yahoo.com/qaeda-claims-iraq-police-academy-attack-172100899.html>
- The National (2012, 19. januar). Iraqi Sunni politician arrested as row over death squads festers. *The National*. Tilgjengelig fra <http://www.thenational.ae/news/world/middle-east/iraqi-sunni-politician-arrested-as-row-over-death-squads-festers> [lastet ned 15. mars]
- NINA (2011, 18. august). Kurdistan parliament decides sending Peshmirga to Jalawla, Saadiya. *NINA*. Tilgjengelig fra http://www.ninanews.com/english/News_Details.asp?ar95_VQ=FHKIMJ [lastet ned 5. mars 2012]
- NINA (2012a, 12. mars). Victims toll of the attack on gold shops rises to 6 dead, 10 injured. *NINA*. Tilgjengelig fra http://www.ninanews.com/english/News_Details.asp?ar95_VQ=FKGMII [lastet ned 15. mars 2012]
- NINA (2012b, 22. mars). Body of a Christian found in Mosul. *NINA*. Tilgjengelig fra http://www.ninanews.com/english/News_Details.asp?ar95_VQ=FKIILL [lastet ned 23. mars 2012]
- Noori, M. (2011, 7. november). Maliki Could Devastate Iraq. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <http://www.rudaw.net/english/science/op-ed-contributors/4129.html> [lastet ned 9. november 2011]
- PUK Media (2011, 16. november). 1000 Kurdish families leave their homes in Saadiya. *PUK Media*. Tilgjengelig fra http://puk.1goll.com/english/index.php?option=com_content&view=article&id=10473:1000-kurdish-families-leaves-their-homes-in-saadiya- [lastet ned 5. mars 2012]
- Al-Qaisi, M. (2012a, 3. januar). Iraqi police arrest 12 'Ansar al-Sunna' members in Kirkuk. *Mawtani*. Tilgjengelig fra http://www.mawtani.com/cocoon/iii/xhtml/en_GB/features/iii/features/iraqto/day/2012/01/03/feature-01 [lastet ned 11. juni 2012]

- Al-Qaisi, M. (2012b, 7. februar). Iraqi security forces detain 18 al-Qaeda suspects in Diyala. *Mawtani* Tilgjengelig fra http://www.mawtani.com/cocoon/iii/xhtml/en_GB/features/iii/features/iraqto/day/2012/02/07/feature-01 [lastet ned 30. mai 2012]
- Raheem, K. (2012, 23. februar). Iraq attacks kill 60, raise sectarian fears. *Reuters*. Tilgjengelig via Alertnet <http://www.trust.org/alertnet/news/iraq-attacks-kill-60-raise-sectarian-fears/> [lastet ned 24. februar 2012]
- Rudaw (2011, 24. august). Iraq Army Chief: US supervising plan for joint task force on disputed areas. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <http://www.rudaw.net/english/news/iraq/3928.html> [lastet ned 5. mars 2012]
- Al-Sabah Al-Jadeed (2012, 8. februar). Alarming indicators about the return of organized crime. *Al-Sabah Al-Jadeed*.
Engelsk oversettelse fra arabisk av UNAMI gjengitt i PublicInformation Office Media Monitoring Report on Iraq, Wednesday, February 08, 2012. Utgitt i originalspråk på nettsiden <http://www.newsabah.com/>
- Al-Salhy, S. (2012, 25. mars). Insight - Iraq war over? Not where Qaeda rules through fear. *Reuters*. Tilgjengelig fra <http://in.reuters.com/article/2012/03/25/iraq-qaeda-idINDEE82O05Z20120325?rpc=401&feedType=RSS&feedName=worldNews&rpc=401> [lastet ned 29. mars 2012]
- Salman, R. & Zavis, A. (2012, 5. januar). Iraq bombings targeting Shiites kill 71. *Los Angeles Times*. Tilgjengelig fra <http://articles.latimes.com/2012/jan/05/world/la-fg-iraq-bombings-20120106> [lastet ned 2. mars 2012]
- Shield Consulting Co. (2012, 30. januar). *Incident report: Iraq*. Korea: Shield Consulting. Tilgjengelig fra http://www.shieldconsulting.co.kr/korean/6_news/news_02.html?page=b_view&s_table=incident&aq_id=1060&aq_listnum=535 [lastet ned 20. mars 2012]
- Al-Shorfa (2012a, 16. januar). Iraqi forces kill four gunmen in Salah al-Din security operation. *Al-Shorfa*. Tilgjengelig fra http://al-shorfa.com/cocoon/meii/xhtml/en_GB/newsbriefs/meii/newsbriefs/2012/01/16/newsbrief-03 [lastet ned 21. mai 2012]
- Al-Shorfa (2012b, 7. mai). Twelve suspected Ansar al-Islam gunmen arrested in Kirkuk. *Al-Shorfa*. Tilgjengelig fra http://al-shorfa.com/cocoon/meii/xhtml/en_GB/newsbriefs/meii/newsbriefs/2012/05/07/newsbrief-06 [lastet ned 12. juni 2012]
- Stanford University (2012, 15. februar). *Jaysh Rijal al-Tariqa al-Naqshbandia. Mapping Militant Organizations*. Stanford: Stanford University. Tilgjengelig fra <http://www.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/75> [lastet ned 12. april 2012]

- Taha, Y. (2011, 23. august). Kurdish military in Iraq because they 'Cannot sit still and watch Kurdish civilians killed'. *Niqash*. Tilgjengelig fra <http://www.niqash.org/articles/?id=2888> [lastet ned 14. juni 2012]
- UNAMI (2011, 10. november). *Daily security update 10 November 2011*. Bagdad: UNAMI. Ikke offentlig tilgjengelig
- UNAMI (2012a, 26. januar). *Daily security update 26 January 2012*. Bagdad: UNAMI. Ikke offentlig tilgjengelig
- UNAMI (2012b, 9. februar). *Daily security update 9 February 2012*. Bagdad: UNAMI. Ikke offentlig tilgjengelig.
- UNAMI (2012c, 12. februar). *Daily security update 9 February 2012*. Bagdad: UNAMI. Ikke offentlig tilgjengelig
- UNAMI (2012d, 20. mars). *Daily security update 20 March 2012*. Bagdad: UNAMI. Ikke offentlig tilgjengelig
- UNHCR (2012, 31. mai). *UNHCR eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Iraq*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4fc77d522.html> [lastet ned 7. juni 2012]
- U. S. Department of State (2012, 24. mai). *Human Rights Practices Iraq 2011*. Washington D.C.: U. S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2011/nea/186428.htm> [lastet ned 1. juni 2012]
- UNSC, dvs. United Nations Security Council (2011, 15. juni). *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Iraq*. New York: UNSC. Tilgjengelig via Relief Web <http://reliefweb.int/node/421289> [lastet ned 5. mars 2012]
- Yacoub, S. (2012a, 20. januar). Top Iraqi Shiite cleric urges end to crisis. *Associated Press*. Tilgjengelig via Houston Chronicle <http://www.chron.com/news/article/Top-Iraqi-Shiite-cleric-urges-end-to-crisis-2643547.php> [lastet ned 25. januar 2012]
- Wing (2011a, 1. april). Iraq insurgents aim to grab headlines again with attack upon Salahaddin Provincial Council Building. *Musings on Iraq* [Blogg]. Tilgjengelig fra <http://musingsoniraq.blogspot.no/2011/04/iraq-insurgents-aim-to-grab-headlines.html> [lastet ned 8. juni 2012]
- Wing, J. (2011b, 12. oktober). Tensions Rise In Iraq's Kirkuk Between Arabs, Kurds, And Turkmen. *AKnews*. Tilgjengelig fra <http://www.aknews.com/en/aknews/8/266589/> [lastet ned 30. mars 2012]
- Wing, J. (2012, 4. januar). December 22, 2011, the deadliest day in Baghdad since beginning of the year. *AKnews* Tilgjengelig fra <http://www.aknews.com/en/aknews/8/282280/> [lastet ned 4. januar 2012]

Muntlige kilder

- ICRC. Intervju i Bagdad 17. april 2012.
- Forsvarsdepartementet i Irak. Intervju i Bagdad april 2012.
- Internasjonal organisasjon A. Intervju i Bagdad 16. april 2012.
- Internasjonal organisasjon B. Intervju i Bagdad 16. april 2012.
- Hadi Azis, dommer. Intervju i Bagdad april 2012.
- Nahida Al-Daini, parlamentsmedlem fra Iraqiya-alliansen. Intervju i Bagdad 15. april 2012.
- Norsk Flyktningshjelp. Intervju i Bagdad 17. april 2012
- Palestinas ambasadør til Irak, Dalel Al Qasoos. Intervju i Bagdad 18. april 2012.
- UNICEF Iraq. Intervju i Bagdad 16. april 2012.